

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Corespondintiele se se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A” in Aradu, la institutul pedagogic-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	
„ „ „ „ 1/2 anu . . . 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ 1/2 „ 3 „ 50 „		

Invitare de prenumeratiune

la

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Cu ajutoriulu lui Dumnedieu apropiamu de incheierea anului 1877., antaiulu anu de esistintia alu acestei foi bisericesci si scolare!

In acestu anu, redactiunea si-a pusu tóte silintiele pentru a corespunde angagiamentului seu in faci'a publicului cetitoriu, de si, ca la inceputulu tuturor lucrurilor, dificultatile, nici aci n'au lipsitu.

Noi insa nu am declinat si nici vom decliná dela detori'a nóstra, de a ne face lucratori macar catu de mici in vi'a Domnului, si a vesti cuventulu lui Ddieu, pentru cá „Nu are atáta necesitate corpulu de panea nutrimentala, cáta necesitate are sufletulu de cuventulu lui Ddieu,” dice Ilie Miniatu.

Adeveratu, cuventulu lui Ddieu se vestesce decáteori preotii citescu sant'a evangelia in biserica la liturgie séu alte servitii sacre, dar elu numai candu se comentéza si prin espicare devine viu si energicu, cum dice s. Pavelu.

Clerulu si poporulu romanu ortodoxu nu póte remané nepasatoriu de acestu adeveru mare. Incongiuratu cu elemente straine din tóte partile, aceste nu arareori inriurescu asupra religiositatii lor, intr'unu modu stricatosu si aducu multa dauna bisericei.

Precum in trecutu asia si in viitoriú noi vom publicá articoli instructivi asupra asiediaminteloru bisericei nóstre si in specialu asupra avantajieloru spirituale si morale ce poporulu nostru le are in biseric'a sa autonóma. Dara vom aratá totodata si erorile provenite din éa practicarea lor. „Striga cu tarie, si nu incetá, ca o trimbitia inaltia glasulu, si spuie poporulu meu pecatele lor” dice s. spiritu prin gur'a profetului Isaia.

In legatura si nedespartita de biserica e scol'a, acestu catecumenatu modernu, din care nu se ésa membrii bisericei si ai natiunei. Noi, romanii astadi numai in scola ne putemu aflá manuirea nóstra. Trebuie dara ca atentiunea tuturor se fia indreptata asupra invetiamentului, si asupra administrarei lui rationale.

Incuragiati de spriginulu moralu si materialu cu care publiculu a binevoitu se imbraciseze intreprinderea nóstra, noi vomu continuá si mai de parte a luptá pentru cele loue mari institutiuni de viétia, pentru biserica si scola!

Cu acést'a recomandandu-ne in partinirea caldurósa a onoratului publicu, deschidemu invitarea de prenumeratiune pe anulu 1878 la „Biseric'a si Scol'a.” Pretiulu 5 fl. v. a. pe anu si 2 fl. 50 cr. pe diumetate de anu.

Aradu, 3 Decembre, 1877. Redactiunea.

O imputare de eresă — nedreptă.

Unu corespondinte din Aradu, ce se titulăza „ortodoxulu“, cu scopu de a ne discredită inaintea publicului, ne acusa in nr. 94 alu „Telegrafului romanu“ că predicamu doctrine ratacite sêu defectuôse despre biserică năstră.

Ansa la publicarea acestei acuse atât de grave in contra năstră, i-a datu articolulu intitulatu „Biserică si nationalitatea“ din Nr. 44 alu acestei foi, in care am disu intr'altele că „Biserică creștina nu e legata nici de unu poporu, nici de o natiune. „Mergeti in tōta lumea a disu mantuitorulu Christosu apostoliloru sei, si vestiti evangeliă la tōta zidirea.“ Er apostolulu Pavelu dice: „Prin unu spiritu noi toti ne am botezatu intr'unu corpu, ori Iudei, ori Elini, ori servi, ori liberi“ etc. Astfelu, nici unu poporu, nici o natiune nu e in dreptu a face din biserică creștina o proprietate nationala; ea e pentru toti creștinii. Caracterulu localu ori nationalu nu se potrivește cu catolicitatea bisericeii, si daca ôre care biserică se numesce nationala, ea pōte fî nationala in intielesu impropriu si numai in reportulu administrativu, in cātu adeca ea acôrda tuturoru nationalitatiloru dreptulu de a-si face servitiulu divin in limbă nationala. In acestu momentu se cuprinde caracterulu nationalu alu bisericeii“.

Binevoitorulu corespondinte ortodoxu se mira că „intr'o foia de specialitate“ (Biserică si Școla) se serie si se publica astfelu de doctrine; apoi dice: „O sentintia acêst'a greu derogatoria adevêrulu evangelicu, dupa care apostolii inspirati de santulu spîritu au inceputu a vorbi in diverse limbe, éra intemeiatorulu bisericeii a demandatu apostoliloru: „Mergeti si invetiati neamurile botezandu-le!“ Nu deci pe dreptulu popôreloru de a-si face servitiulu divin in limbă nationala — este intemeiata biserică lui Christosu, continua corespondintele, ci pe obligamentulu ei de a invetiă pe popôre adevêrulu, adeca de a-le lumină si cultivă in limbă loru propria“ etc. si termina „Intru acêsta calificatiune (limbă nationala) cuprindiendu-se propriamente nationalitatea genuina a unui poporu, resulta evidentu că biserică năstră creștina in celu mai propriu sêu genuinu intielesu alu seu este nationala.“

Corespondentele precum se vede, nu vrea nici mai multu nici mai pucinu se arate decātu, că biserică creștina dupa originea sa e nationala si că nationalitatea constituie caracterulu asia dicendu dogmaticu alu bisericeii, pre motivulu că „apostolii inspirati de s. spiritu au vorbitu in diverse limbe“ si pentru că Christosu li-a disu: mergeti si invetiati neamurile. Acêst'a e togmai ca si candu am dice că nisce nemți ori evrei sunt romani pentru că vorbescu romanesce. A deduce că biserică lui Christosu e nationala romana, greca ori russa, pentrucă apostolii au vorbitu in diverse limbe este o deductiune eronata, ce sta in contradicere apriga cu regulele logice. Daca vom primi

teoriă acêst'a, atunci din motivulu că apostolii scrisu evangeliile si epistolele sêu invetiamentu loru in limbă ebraica si grăca, va trebui se admită că biserică lui Christosu este numai a greciloru evreiloru, nu in sa si a altoru popôre. Nu! Christosu nu a impusu limbă in care se se propage evangeliu sa. Elu ni-a datu numai institutiunea, lasandu voia ômeniloru se-si alăga formele si mediele de gresu si cultura, intre care negresitu, mediulu mai importantu este limbă poporulu. Candu mantuitorulu a disu catra apostoli „mergeti si invetiati neamurile“, li-a indegetatu numai scopulu trimitiloru, éra alegerea midilôceloru intru ajungerea a tui scopu éra afacerea personala a fiacarui din apostoli.

Corespondentele ortodoxu spre a ne potê imprima mai bine, ne atribue unu lucru, ce nu l'am afirmat. Noi nu am disu, si nici unu teologu seriosu nu pōte afirmă că biserică lui Christosu e intemeiata pe dreptulu popôreloru de a-si face servitiulu divin in limbă nationala, ci am disu si repetamu că caracterulu nationalu alu bisericeii consiste in reportulu administrativu, incātu adeca ea acôrda tuturoru nationalitatiloru dreptulu de a-si face servitiulu divin in limbă nationala. Noi am vorbitu de caracterulu nationalu alu bisericeii, si corespondintele vorbesce de intemeierea bisericeii, dicandu: „nu pe dreptulu popôreloru de a-si face servitiulu divin in limbă nationala este intemeiata biserică lui Christosu, ci obligamentulu ei de a invetiă pe popôre adevêrulu, adeca de a le lumină si cultivă in limbă loru propria“ etc. Si aci, autorele nu numai confunda scopulu cu midilôcele, pe care le privesce dreptu scopulu, face inca o conclusiune falsa, ori betia de cuvîntu pentrucă, daca biserică e „intemeiata pe obligamentulu de a invetiă pe popôre adevêrulu“, fiindu „adevêrulu“ unu conceptu abstractu si largu decātu conceptulu „nationalitate“, nu-lu putê restringe in cadrulu angustu alu nationalitatii. Si fiindu vorbă de a lumina si a cultivă spiritulu, se tieloge de sine că luminarea si cultivarea lui reche neconditiunatu organulu comunicatoriu adeca limbă cultura fora de limba nu se pōte nici cugetă. Asia este de prisosu a dice că misiunea bisericeii este inveti pe popôre adevêrulu, in limbă loru propria caci altfelu nici nu le pōte invetiă.

Nici chiar cu afirmatiunea că biserică lui Christosu e intemeiata pe cutare „obligamentu“ nu in voim. Intemeierea pe „obligamentu“ presu obligamentulu inainte de ce ar esiste institutiunea acêst'a ar insemnă „filiu ante patre.“ Altecum de biserică, ca institutiune divina ce e, nici nu putê dice că e obligata vis-a-vis de cineva, precum nu tomu dice despre Ddieu că a fostu obligatu se aze lumea; biserică prescrie, impune obligamentu

Din cele premerse invederăza că nationalitate nu formăza, nici nu pōte formă caracterulu dogmaticu sêu genuinu alu bisericeii; caci ce este nati

litatea? este caracteristică prin care unu popor se deosebesce de altu popor. Această caracteristică, nime nu va poté dispută că se cuprinde numai in limba. Datinale, moravurile, si obiceiurile facu de opotriva cu limb'a nationalitatea genuina a unui popor. Ca se putem dice despre biseric'a creștina că e nationala romana dupa origine, ar trebui ca misterele ei se cuprinde mistere din cultulu mitologicu romanu, dar aceste s'au pastratu numai in individualitatea poporului romanu, in vietă'a lui tieranésca. In biseric'a creștina, care si-a pastratu genuitatea sa, vedemu comunicandu-se acelesi taine, vedemu pazindu-se acelasi cultu si acéleasi serbatori, ori in Grecia, ori in Rusia, ori in Romania. Acést'a e natur'a bisericeii lui Christosu, ea e catolica séu universală, asia marturisimu noi in simvolulu credintiei, cuprinde pre tóte natiunile si nici la o natiune nu se marginesce.

Nu mai judeii secolului apostolicu au incercatu cu tóta tari'a, ca se ingradésca creștinismulu intre hotarele iudaismului, si se faca din biseric'a creștina institutiune natională iudaică, impunendu la toti creștinii circumcisiunea mosaică. Ba nici apostolii nu erau in claru cu natur'a creștinismului. Ca judei, ei imă predicara dintru 'nceputu numai la conationalii loru năi evangeli'a lui Christosu, si se fereau de a botezá pe des pagani, pana candu nu a venit unu Pavelu ca se ulu s'drobésca prejudetiele judeiloru.

Intrebamu acuma, ce s'ar fi intemplat cu biseric'a creștina daca judeii i-ar fi potutu imprimă averu unu caracteru nationalu iudaicu? Popórele pagane, ru pecu deosebire Grecii si Romani, cari si altcum aveau scopu o aversiune neimpecata pentru institutiunile iudaice, ei copu, s'ar fi instrainatu de creștinismu, pre cuventulu de suvinstitutiune iudaică. Terminamu deci, sustienendu, in igamconformitate cu doctrin'a bisericeii ortodoxe a resariu, "tului, că biseric'a creștina póte fi natională si in intielesu impropriu si numai in reportetulu administrativu incătu adeca, ea acorda tii. Ituturoru nationalitatiloru dreptulu de a, se a-si face servitiulu divin in limb'a natională; ér din punctulu de vedere dogmaticu séu in intielesulu seu genuinu e anu Asiaiare caracteru localu ori nationalu, citóte este opórele, in toti timpii sunt chiamate a propface parte dinea „ori judei, ori elini, ori servi, ori liberi, printr'unu spiritu, noi lui C. toti ne am botezatu intr'unu corpu. (I. Cor. „ nu XII. 13). V.....m.

Difteria.

Angerulu sugrumatoriu „Difteria“ a inceputu a nătrasi a cere victimele sale. Ne vinu seiri din departe se a de aprópe că ea sugruma nunumai copii, ci si unememni crescuti si nu e cine se le ajuta! S'au inchisut malici coale si scolele cu mare dauna a invetiamentului. Acestu tristu nunciu me îndemna a face publiculu nătratoriu, éra mai vertosu pe DD. preoti, ca parinti

ai poporului si pre DD. invetiatori, ca ingrigitori de copilasi, atenti la brosiuric'a „Difteria si sanarea ei naturală“ cu atăta mai multu cu cătu metod'a de a tractă acéstă bóla infernală dupa preserisele acestei brosiure, mi s'a aretatu in septemanele trecute peste tóta asteptarea eficace la 2 nepotiele — de 3½ si de 5½ — si la unu nepotielu — de 6 ani. — Din acestia s'a bolnavitu fetiti'a cea mai mica, si dupa 4 dile si cea mai marisóra, ale unei fete, éra dupa 8 dile fetiorulu alu altei fete. Fiindu inse mamele loru instruite, de si au chiamatu mediculu se constatedie bóla mai apriatu, ele totusi au tractatu bolnavii dupa preserisele brosiuriceii si succesulu a fostu favoritoriu, căci toti au scapatu din pericolu si dupa o septemana au fostu éراسi deplinu sanatosi. Mediculu nu a prescrisu nimicu, ci a observatu numai tractarea bolei si decursulu bólei si in fine a gratulatu parintiloru pentru succesu.

Ca onoratulu publicu se véda, că si in alte locuri si tieri se aplica astfelu de cure insemnu aicea aceea, ce am cetitu dilele aceste in o foia:

Multiumita publică. In decursulu lunei trecute s'au bolnavitu in timpulu grasandei epidemii difteritice si ai mei 2 copii in etate de 6 si de 4 ani de bóla acést'a inspaimentatoria, careia cu o di mai nainte cadiuse victima unu copilu alu unui amploiatu de cale ferata locutoriu in un'a si aceasi casa cu noi.

Dupa ce dara 2 domni medici alopati, cari tractédia morbiu aicea, constataru bóla acést'a si la copii nostri de difteria in o forma fórte periculósa, astfelu in cătu unulu, ca se prelungésca vieti'a copilulu celui mai micu, a vrutu numai decātu se-lu taie la gātu (feringotomia?) fara, ca se stee bunu pentru succesu; inspaimatatu si plinu de desperatiuni, am telegarafatu mediculu fisiastru alu nostru in Lemberg, D. Dr. medicine Venant Piasecki, care mai nainte tractase soci'a mea in friguri lichuse si pe fiulu meu celu mai mare de scursóre cu succesu doritu dupa metod'a naturală.

Nici acuma nu ne a insielatu fiduti'a nostra. Mediculu veni cu trenulu celu mai aproape, se opuse taiareila gātu, care chirurgulu o sustiené necesaria, si a mantuitu ambii mei fii dechiarati de morti prin medicii alopati, in vro câteva dile prin aplicarea fomentelor de apa rece, potrivite frecări si gargarisări, care procedura in órele 24 d'antaiu s'a efeptuitu sub inspectiunea sa propria ponendu insusi man'a. Multiemita dara bravulu fisiastru, multiemita metodei sale pline de rezultate. Multiamita fia lui Dummedieu tatalu tuturor care in asia simplu midilocu a depusu potere minunata!

Radymno in Galitia 21 Oct. 1877.

Wenzel si Anna Hendrich.

Aicea s'a bolnavitu unu copilu de 6 ani alu unui croitoriu, éراسi de difterie si a fostu tractatu alopaticu cu succesu la parere bunu, căci difteri'a se fia disparutu, dara dupa vre o câteva dile copilulu nu se intramá ci simtiá nisce dureri in stomacu. Ace-

ste crescendu, candu tata seu nici nu cugetă la reu, copilulu ilu rogă se-lu iă in bratie, căci tare ilu doré la fole. Tata seu ilu redică si copilulu slobodi capulu in josu si móre. Se vede că a inghititu din piatr'a iodului si din alte medicamente, cu cari s'au obiceiuitu medicii se arda mucidial'a din gur'a bolnaviloru de difteria. — Ap'a nu e periculósa si daca nu va poté ajutá barem nu va strică.

Sum in buna credintia, că nimene nu va cugetă, cumca eu scriu aceste ca se potu vinde din brosiurele mele mai susu insemnate, căci pretiulu lor de 6 cr. va vedé ori cine, că nu e de unu folosu materialu, ci că eu scriu, ca se facu cunoscutu cătu se va poté mai latita o cura simpla fara nici unu pericolu, eftina, inse cevasi ostenitoria — dăra ce nu facu parintii pentru copii sei? — care o are totu omulu la indemana nu mai se o scie aplică. E fórte tristu si strainu lucru, candu ai cu ce si totusi nu te scii ajutá!

Am cetitu si „Difteria“ descriere in „Albin'a Carpatilora“. care inse mi se pare a fi decopiata de nemedicu. Nu am se observediu la dens'a alta, daca cineva vre se se cureze dupa acele principie, unde despre ap'a rece se vorbesce numai prin trócatu, decătu că acolo se dice se chiamamu mediculu, si unde e mediculu in totu satulu, apoi copii nostri fugu de straini, dăra daca vor fi cunoscuti cu preotulu ori cu invetiatiurulu, séu acestia voru ordiná maiceloru cum se procedă, usioru se voru supune copii, si pericolulu va fi indepartatu si pana va sosi mediculu, dăra se va chiamá undeva.

Timisióra, 28. Nov. st. v. 1877.

Dr. Vasiciu.

Spiritulu de asociare la romani.

(Fine).

Un'a din conditiunile principali in desvoltarea unui poporu este fora indoiéla. averea, si capitalele productive, de care dispune. In formarea capitaleloru jóca o rola fórte insemnata spiritulu de asociare, ba putemu dice, că tóte capitalele, de cari dispune lumea astadi, nu sunt altceva, decătu productulu unei activitáti asociate a factoriloru, cari au sciutu apretiu insemnatatea si influinti'a cea buna, ce o eserécza capitalele adunate asupra inffioriei si prosperárii societáti omenesci. Dăra popórele culte nu aru fi lucratu conduse de acésta ideia, atunci lumea nu aru fi in stare a enumerá astadi atátu de multe inventiuni cu mentiunea de a inlesni conditiunile de viétia ale omului.

In viétia poporului nostru ni se presentéza astadi ca unu opu de cea mai mare urgentia: formarea de capitale proprii in tóte partile locuite de romani. Fara capitale poporu nostru nu póte prosperá, pentru că fara de ele nu putemu sustiené si ridică institutiunile nóstre pre de o parte, ér pre de alt'a poporulu nu are unde alergá dupa imprumuturi ieftine in casu candu este lovit de cutare calamitate, ce-lu face se recurga la ajutoriu materialu strainu. Fara capitale lucrulu braciiloru poporului romanu remane inca multu timpu in o stare primitiva, si nu póte aretá rezultatele, ce le producu braciile altoru popóre, cari in lucrulu loru dispunu de capitale de ajunsu. Este mare diferinti'a intre lucrulu unui omu seracu si intre lucrulu unui omu avutu. Celu d'antaiu lucra numai

singuru, ér man'a celui de alu doilea este in totu mortulu prelungita. Elu are instrumente, elu are masini, male si altele. Tóte acestea i-inlesnescu lucrulu in grad mare séu mai micu, si astfeliu in acelasi timpulu lucrulu produce rezultate multu mai mari, decătu lucrulu omu ce nu dispune de capitalele necesari spre a-si poté praparatele si instrumentele de lipsa.

A formá capitale proprii in sinulu poporului nostru nu este inse nici decătu unu lucru atátu de greu, pr i s'ar paré cuiva la prim'a vedere. Scimu cu totii, si noscu toti streinii, cari au studiati viétia poporului romanu, că romanulu este darnicu, si se simte bine, satisfactambitiuni, ce-lu preocupa atunci, candu este in stare are ocaziune a dá, séu a ajutá pre cineva. Dăra i deschide ocaziunea, ca la momente oporune, se co buiésca pentru formarea unui fondu bisericescu séu lasticu, si i-amu aretá avantajiele ce le póte avé astfeliu de contribuire, elu de siguru nu ne aru refusá nariulu seu. Pe timpulu secerii d. e. fiecare tieranu nostri, candu rodesce campulu, are o cantitate mai séu mai mica de bucate. Dăra fruntasii unei comune intielege nnii cu altii, si aru concepe ideia de a se acatra poporu in unu astfeliu de timpulu cu invitarea de a contribuire, fiecare dupa puterile sale cu câte o cantitate cătu de mica dăte pentru formarea cutarui fondu, de siguru inca in celutaiu anu s'ar poté colectá o suma óre carea, carea apoi ar servi pre langa o administratiune si ingrigire buna de basatru formarea unui capitalu mare. Dăra acésta proces'ar urmă in fie care anu si despre administrare s'aratiociniu regulatu, ér sumele colectate s'ar dá apoi in nat séu prefacute in bani in usufructulu poporului: atunci acpre de o parte aru cresce, ér pre de alt'a poporulu s'ar in a cunósce folósele capitalulu adunatu de elu, si s'ar in elu voi'a de contribuire si spiritulu de asociare in i prinderi concepute si puse in lucrare spre folosulu seu in fie care comuna esista câte unulu séu doi ómeni cu de mana si fara familia. Dăra fruntasii comunii ar entusiasma pre acesti ómeni pentru scopurile, ce le urimu, si le aru aretá folósele cele mari, ce le are o din contribuii pentru institutiunile nóstre, si cu deopre pentru scóla: atunci nu ne indoimu, că s'aru gasi mai totu loculu individi, cari se fie aplecati a testá din averile pre sém'a bisericeii si a scólei. Esperienti'a ne aréta in dudu celu mai eclatantu, că multe fundatiuni de ale s'au facutu curatu numai pre calea acést'a, si suntem vinsi, că multi dintre cei ce traimu astadi amu pututu esperiá, că cu astfeliu de maniere se póte face fórte in acésta directiune.

Mai dilele trecute a intratu dieces'a nóstra in siunea unei fundatiuni in suma de preste 50,000 fl., legemu fundatiunea fericitei Elena Birt'a, o funda frumósa, si cu unu scopu maretu din carea se provedu p care anu 12 tineri studenti cu o suma de câte 200 fl. Merit crearea acestei fundatiuni este de siguru si alu acelor ba si specialu alu fostulu advocatu si directoru alu preparomane din Aradu Ioan P opoviciu, carele nu s'ac nitu, pana candu nu i-a succesu a induplecá pre tóri'a de pia memoria la crearea acestui insemnatu ca si medilocu de educatiune pentru noi.

Este dreptu, că barbatii, cari induplecara pre tóri'a la crearea acestui asilu, nu au contribuitu cu banritulu loru le va remané inse pentru toti timpii necesbilu, ei voru figurá totdeuna ca autorii intelectuali ai opu maretu.

Câte astfeliu de ocaziuni nu ni se da la toti, scimu se le explotămu, si scimu se fimu la postulu atunci, candu suntemu petrunsi cu totii de simtiulu contribuii fiecare cu denariulu seu pre altariulu biseratiuneii. Spre scopulu acest'a nu se receru cine sacrificie enorme dela noi, si prin contribuii mici, de

proc

celu d'

၂၀၀၅

ஏதாவது
சான்ற

ine s

VII, Romanii din Dobrogea.

11-11-11 11-11-11

Acești din urma, gasindu multi frați d'ai loro, ca si densii de acelasi sange, de aceeași limba, de aceeași religiune, de aceleși datini stramosiesci, apoi mai gasira si nise campii, dealuri si văi, paduri, toate libere de locuifu, cine le va vrea, si eui unde i va placea, fara conditiuni grele din partea proprietariloru, dupa cum erau ei necajiti din partea acestora pana a nu veni aici, in Moldo-Romania de boeri si arendasii mosieloru pentru elaca si boierescu, ér in Transilvania de nemesii unguri pentru iobagie; căci campurile intregiei Turcii, prin urmare si ale Dobrogeiei nefind pana acum proprietati ale particulariloru, ca intr'alte tieri, ci toate numai ale statului, fiind-că tota intinderea imperiului otomanu e o mosie mare, a careia proprietariu este Sultanulu; acolo, daca unu stapanu de vite la St. George, de facia cu zaptiulu ghiumurucieiului (vamesului) si-numera vitele, si platindu acestuia pentru ele tacs'a prescisa, si-luă revasiulu că a platitu, apoi elu putea cu vitele lui se amble pe toate campile, dealurile si vaile, prin toate tufele si padurile, prin tota Dobrogea, oprindu-se numai acolo unde vrea, siediundu unde vrea, câtui placea, nimeni n'avea se-lu supere nimica, că elu cu vitele lui e stapanu, avendu voia se umble pe unde va vrea unu anu de dile, pana ér la St. George, pentru că elu si-a platitu birulu seu Sultanului, dupa cum adevérea teschereaua de fatia. Si asia acesta inlesnire ce gasira acești economi de vite in Dobrogea, far'a avea multi stapani in capulu loro, proprietari, arendasi, epistati, apoi prefecti si subprefecti, apoi primari, consilieri, s. a. Asemenea inlesnire nu se mai gasesce nicăiri in tota Europa.

Afara de acést'a, si locuitorii Dobrogei si in cele administrative si judecatoresti, fiindu de Turci mai pucinu superati de câtu in alte tieri, si bucurandu-se si de o deplina libertate in tôte, câci turcii nu supera pe niminea din nemusulmani séu ghiauri, fia de ce nationalitate séu religiune va fi, nici la religiune, nici la limba, la nimica, ci pe fiecare lu-lasa se faca ce va vrea, si cum i va plăcea, numai elu se nu supere pe nimenea. Acésta mare libertate îndemnă pe fôrte multi Romani din tôte pârtile a veni si a se asiezá in Dobrogea, formandu ei acolo sate si orasie mari si frumoşe romanesti. Si tocmai d'aici se pôte esplică diferinti'a cea mare a caracterului moralu ce esista între Romanii din Dobrogea, de ceea alu Romaniloru din Moldo-Romania si din Transilvania, câci cei din Dobrogea, fiindu nascuti si crescuti sub unu ceriu mai liberu, nesuperati si neasupriti de niminea, ba la intemplantare, apesati fiindu de vr'o nedreptatire, ei sunt de diregatorii statului tare sprijiniti si aperiati, de aceea si viéti'a loru fiindu deprinsa mai libera, ei in naturélulu loru sunt mai simpli, mai drepti, mai onesti; pe candu cei din Romania si din Transilvania, pana mai in anii trecuti fusera de proprietarii loru séu de arendasi si nemesi, — pentru *claca* in Romania, *boierescu* in Moldova, si *iobagi'a* in Ungaria, multu necajiti, carii, acesti din urma erau datori iobagi'a se lucreze 2, 3, ba pe alocurea si 4

dile pe septemana, care, pentru cei d'antaiu faceau 104, pentru cei de alu dollea 156. ér pentru cei de alu treile 208 dile pe anu afara de necazulu celu mai nepomenitu alu femeiloru si feteloru acestoru iobagi in Transilvania, care, seracile, numai lipseau din curtile nemesiesci, cu sil'a aduse de nemesioica, careia i torceau, spalau, si totu felulu de lucruri facendu, fara a le dá pentru osteneal'a loru nimica, ba nici de mancare; dar batae adesea. Acésta trista stare de lucruri a bietiloru Romani precum a celoru din acum Romania libera, asia si aceloru din Transilvania (robia formala) demoralisá fôrte multu pe bietii Romani din aceste tieri, pe candu Romanii din Dobrogea fusera scutiti de tôte aceste nesuferite calamitati; acestia, aveau se-si plátésca birulu capului, ér daca aveau mosie vii, livezi de póme, dau zeciuela din tôte productele, si pentru vite la St. George plateau tacs'a legiuita, si apoi peste totu anulu numai erá superatu de niminea intru nimica. — Intre Romanii din Dobrogea sunt multi si negutiatori de totu felulu, lipscani, bacani, speculanti de grâu, de vinuri si rachiuri; altii pescari, avendu unulu cate 80, 90, 100 servitori pescari prin ghiolurile (lacurile) cele mari de câte 2—3 miluri de lungi si 1 si jumătate late, esite unele din Dunare altele din mare, facenduse, mai alesu la Tulcea, negociu mare de pescce. — Prin orasie si prin sate, dintre romani sunt multi si meseriasii de totu felulu, multi sunt plugari, cultiva si vile, facendu-se bucate: grau, porumbu orzu, ovasu, alaciu, vinuri fôrte bune, la Niculitelu (Sarica) si in alte locuri, bunu ca si celu de Odobesci. Din aceste vedemu cá pamentulu Dobrogei este unu pamentu bunu de cultivatu, priesce ori-ce ar vrea omulu intr'ensulu, si clim'a e sanatósá; ér strainii carii vorbescu reu despre Dobrogea, fie chiar si d. Moltke, aceia nu spunu adevêrulu, ori din nesciintia, ori din reutate.

Din cele pana acum aretate despre romanii din Dobrogea, lamuritu se vede, cá ei traiau acolo fôrte bine fiindu indestulati de tôte cele necesarii pentru ale vietii tôte le aveau, numai una le lipseau si pana astadi le lipsece, scólele. Bietii romani din Dobrogea, scole n'au pentru copii lor, si din lipsa de scóle, acestia crescú ca vitele, fara nici o instructiune dupa cum au si alte nationalitati de acolo, Bulgarii, Grecii, Armenii chiar si Evreii; si copii romaniloru dupa ce crescú mari, devinu servitori altoru natiuni si la acésta trista sórta numai lips'a de scóle i-a condamnatu — fiindu cá nu sciú ceva se citésca si se scrie. Acesti romani din Dobrogea au venit la cunoscintia acestei necesitati de scóla pentru copii, si ei bucurosi ar dá cheltuial'a scólei lor din satu, numai omu se fie cine se le arete cum se o face, procurandu-le acest'a si tôte materialele necesarii la scóla si preparandu-le si pe invetiatoriulu, de a fi in scóla unu bunu pedagogu. Ei acést'a de la guvernulu localu nu poteau se astepte, de la acest'a nu sperau nimica, cá nici (turcii) n'aveau, dar celu pucinu atâtú erá bine, cá ei la ale scólei si ale bisericei nu impédica pe niminea, lasa pe fie ce nationalitate se-si facea scóla cum va vrea, punendu intr'ensa limb'a si invetiatur'a care-i va placé. — Parintele Nifon Balasiescu dobândindu de la celu de atunci pasia in Dobrogea, Ismail Beiu autorisatiunea de a face romaniloru de pe acolo scóle in calitate de directoru, incepuse la 1870—71 se face prin comunele romane scóle si in scurtu timpú organisá vr'o 21 asemenea scóle, 6 in districtulu Hirsova, 12 intr'alu Macinului, si trei intr'alu Tulcei, si intr'unu anu ar fi pututu face in tôte comunele romane, daca cartile didactice (Abecedarele) nu i lipseau, de care numai atunci avea trebuintia de 2500 esemplare; si asia carti, in asia suma, uniforme scrise totu de acelasi autoru nu se gaseau, si fara carte a invetiá dice latinulu „*Haurit aquam cribro, qui vult discere sine libro.*“

VIII, Scólele romaniloru din Dobrogea.

In precedentulu articulu veduramu, starea in care se afla romanii din Dobrogea, si felulu pamentului lor, precum

si ocupatiunile economice ale lor acolo; veduramu intru tôte sunt multiamiti si impacati cu scrt'a lor, cele necesarii avendu-le, afara de scóle pentru copii carii crescú ca vitele, fara nici o instructiune. Deci an. 1870. avendu multa dorintia de a vedea pe acésti din Turcia, cu scopulu acest'a intreprinsei o caletorie, candu Dunarea de la Galati si dandu-me josu de pe la Isaceé, de aici merseiu la frumós'a monastire romana Cocosiu, fiindu aprópe cale de o ora, monastire romana noua facuta de vr'o 45 de ani de ciobanii din Transilvania de care sunt fôrte multi, sate intregi veniti si asiediatii cu oile si alte vite a le lor prin campiele Dobrogei. In monastirea Cocosiuu sediulu vr'o 32 dile, unde vedem eu acelu locu asia de frumosu, positiune asia de romana la pólele unui picioru de munte casa mare cu locuinte stule de a incapé 80 de insi, pe candu ei, calugarii de aici abia erau 40 si din acestia parte mare erau trimisii diferite ascultari ale casei, — vedendu eu dar cá monastire este situata numai intre sate romanesce, tóte site de scóle; vedendu acelu localu incapatoru, comunistu, cu biserica frumósá, si feritu de sgomotulu care incomodéza atâtú de multu scólele prin orasie drasnii a dice calugariloru, cá ar fi bine se facea scóla buna primara. cáci bietii locuitori de prin circumvecine, lipsiti si doritori de acésta mangaiere, aduce copii acolo, la scóla, si pentru ei bucurosi cheltuial'a; ér monastirea prin acésta fapta frumósá, castigá unu nume frumosu si laudabilu in lume, pe din nenorocire nici una din monastirile cele multe frumós'a nóstra Romania libera, n'a pututu se si laudat, tige, de si unele din ele au dispusu de multe si móse averi, si cari atunci erau tôte pe manile lor, si cu ele ce vreau. — Monastirile cele mari si avute, erá: Neamtii, Caldarusiani, Ceroica, tôte au primitu faca tipografii, fabrici de postavu si alte, numai scóla au fost prin putintia ca se-se facea nici intr'una, — care funesta, fugirea de invetiatura si de lumina, si iubirea intunericu si de neinvetatura, acést'a i-a perdutu.

Calugarii din Cocosiu totii fosti mai antaiu ciobanii, si apoi ca atari intrati in acésta tagma, carii nici unulu nu scie bine se citésca ori se scrie, calugarii dicu, cum audira acésta propunere a mea, cá se facea scóla, indata se revoltara, strigandu toti in mare, cá nu le trebuie scóla in monastire, prin care si la ei reulu acela, ce-lu vedu cá a intratu in bucuria poporu din tóta lumea, pe unde au fost si sunt scóle, ba ce e mai multu, intr'acelu anu 1870, pe la rusalii, genii fruntasii orasului, cu primarul in frunte si toti nobilii, vre-o 50—60 familii, cu femei si copii, (ba acestia diendu dragostea acestoru ómeni, se oferí singuru a-i gratis pentru o di), fiindu Cocosiu aprópe de Galati, sti bunii óspeti ajungendu la monastire fura bine primiti si bine ospetati, de si ei si-adusera tôte cu densii, carne si alte mezelicuri si unu bolobocu de vinu bun si cocosenii au vinuri fôrte bune, vechi. — Aici petru fratii nostri galatieni minunatu de bine, si placandu-le a se osebire positiunea locului, si tôte darurile cu care monastire este impodobita, primarul dupa o prealabila legere cu cei-alalti confrati ai sei, propuse staretulu calugariloru, cá comun'a Galati se angajeaza a face invetatiunea ea cu tóta cheltuial'a ei o scóla primara in monastirea Cocosiu pentru tinerii calugari, si pentru copii romani din multele sate de pe acolo. Dar calugarii cum dira acést'a, nu primira o data cu capulu ca se face scóla in monastire, care scóla se le strice monastirea Bietii frati galatieni audiendu acestu refusu de asemenea frumosu, se mirara, si atunci cunoscúra ce platescu calugarii de adi.

Nifon Balasiescu
p. ofesor.

Diverse.

(Bibliografia. A aparut in brosiura „*Creatiunea dezvoltarea spirituala primitiva a omenimei.*” Prelucrata de A. Arneth, de Teodoru Ceantea, profesor de stiinta-naturale la institutul romanu pedagogic-teologicu in Iad. Pretiulu 40 cr. exemplariulu. Se capeta de vendiare autorele.

— **Camer'a Romaniei** a votatu doue proiecte de lege, unu pentru ficsarea pensiilor cuvenite oficirilor, sub-oficirilor si soldatiloru ramas infirmi din caus'a unor raniri ave primite pe campulu de resboiu si altulu pentru infiatarea a patru orfelinate pentru crescerea si invetiatur'a loru de militari cadiuti pe campurile de lupta seu muti. Dupa celu d'antaiu s'a hotaritu urmatoarea pensia: oficirii iau o pensie egal'a cu sold'a (fora accesorii) cuvenita adului ce aveau in momentul ranirii; sergentii cate 360 lei pe anu, corporalii cate 300 si soldatii cate 240. Aceste pensii vor fi reversibili dupa mortea titulariloru, asupra veduveloru, pana lu mortea seu remaritarea loru, si asupra copiiloru pana la majoritatea loru. Veduvele fora copii nu voru avea dreptu decatu la jumetate pensia. Veduvele si copiii soldatiloru morti pe campulu de bataie, seu de conactiile raniloru primite in lupta, vor avea dreptu la acele pensii ca si militarii si familiile lor mentionate mai sus. Copii militariloru infirmi seu morti vor avea dreptulu de a fi crescuti gratis in institutiele de instructie a le statii. Pentru copii orfani de tata si mama, pensii'a va fi ienuta de statu pentru totu timpulu catu se vor afla in aceste institutii.

— **Plevna a cadiutu!** Osmanu pasia, eroulu aparatu alu Plevnei, de si, constrinsu de fome, era se capitule, elu n'a voitu se-si dea sabi'a fora lupta. In 28 Noiembrie st. v. a incercatu o esire impetuoasa din Plevna, candu deodata din doue parti atacu asupra linielor de presurare, spre Gorni-Etropolu, unde se afla armat'a rusa si pe la Opanes, unde se aflau romanii. Osmanu pasia s'ubitu se ie unu transieiu si o reduta rusasca, de unde nai foculu bateriiloru romane ii-a potutu alunga. Lupt'a la Opanes a fostu crancena. Turcii ocupasera trei redute de romani, pe care erasi le-au reocupatu cu unu eroismu mirabilu, facendu se capituleze 7900 de turci. Osmanu pasia, ranitu la unu picioru, si armat'a turcesca sdrobita in trei redute, a fostu nevoita se se predee fora conditiuni. Candu lupt'a urma, trupele romane de la Griviti'a si de la Sibiu dela muntele verde au petrunsu in Plevna si au ocupat-o. Numerulu turciloru morti si raniti se suie la 10,000 lii, 40,000 sunt prinsoneri. Tiarulu, insciintiatu la Tucenitia totu pre caderea Plevnei, a grabitu in faci'a locului si imitandu pre Principele Carolu l'a serutatu in lacrimi de duria, dicandu-i „iubite nepote”, asemenea a serutatu pe Totleben, principele Imeretinschi, si pe gen. Ganecichi; e pa a disu „Alu vostru este meritulu pentru caderea Plevnei.”

Invitare la prenumeratiune
pentru foi'a

IGIEN'A si SCOL'A
pe anulu 1878.

Tienendu strinsu la macsim'a, ca dorinti'a fia carui se licu, aru trebui se marga intr' acolo, ca timpulu si postirile sale se le intrebuintieze pentru binele comunu si se-si enea repte studiale sale pentru de a invetia mai bine, cum se se sina boleloru, decatu cum se se sanaze ele, ne amu oteritu sperantia, ca restantierii si-voru face datorinti'a — a con-siasta si in anulu viitoriu adeca 1878. foi'a nostra, in catu nu afla sprijonire la onoratulu publicu cetitoriu, cu pre-

tiulu de paaa acuma adeca cu 2 fi. pe 1 anu si 1 fi. pe 1/2 anu.

Vomu continua cu descrierea si tractarea boleloru, precum amu inceputu dupa principiale fisiatrice; vomu da indigitari in priviinti'a higieni in scola si acasa, vomu arata cum se efeptuesce si ce folosu aduce gimnastic'a in priviinti'a sanetatii, si in fine vomu continua a da si indigitatiuni metodice despre tractarea obiectelor de invetiamentu.

Prenumeratiunea se pote face mai usioru prin asemnatiuni postali la Redactiune in Temisiora.

Redactiunea.

Depuneri de capitale pentru fructificare.

2—4.

Se primescu la institutulu subsemnatu:

a) pe langa anuntiaraa radicarei in sensulu statuteloru cu 6% interese;

b) sub conditiune de a se anuncia institutulu radicarea depunerii la 3 luni inainte cu 6 1/2 % interese;

c) sub conditiune de a se anuncia institutulu radicarea depunerii la 6 luni inainte cu 7% interese.

Interesele incepu cu diu'a, care urmeza dupa diu'a depunerii, si inceta cu diu'a premergatoria dilei, in care se radica depunerea cu acelu adausu inse, ca numai dupa acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

La dorinti'a deponentelui se potu stabili in diu'a depunerii capitalulu si conditiuni speciale de esolvire, cari se insemna apoi in libelu si in cartea depuneriloru institutulu. In atare casu restituirea depunerii urmeza dupa aceste modalitati speciali.

Depunerile tramise prin posta pe langa comunicarea adresei deponentelui se rezolva totu de-a-un'a in diu'a primirei.

Asemene se potu efectui prin posta anuntiari si radicare de capitale.

Sibiu, 29 novembre 1877.

„Albin'a”,
institutu de creditu si d'economie in Sibiu.

Concursu.

1—3.

Concursu se escrie pentru deplinirea statiunei invetiatoresci la scol'a gr. or. din comun'a *Ravn'a* inspectoratulu Ienopoliei (Borosineu) cottulu Aradului, cu terminulu de alegere pe 18 Decembrie a. c. st. v.

Salariulu in bani gat'a 70 fi. v. a. 5 cubule grau, 5 cubule cucuruzu, 8 orgii de lemne din care este a se incaldi si scol'a, 1 jugeru pamentu aratoriu, quartiru cu gradina de semenatu.

Recurrentii au se produca, testimoniu despre absolvirea preparandiei, — de cualificatiune, si atestatu de moralitate.

Recursele adresate comitetulu parochialu, se voru trimite la oficiulu parochialu gr. or. in Monesa per Dzna. Ravn'a, 28 Noembrie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, Nicolau Beldea, inspect. scol.

1—3.

Se escrie de nou concursu pe statiunea invetiatoreasca dela scol'a gr. or. din *Iosasiu* inspectoratulu Ienopoliei (Borosineu) cottulu Aradului, cu terminulu de alegere pe 27 Decembrie a. c. st. v.

Salariulu: 150 fl. v. a. 5 cubule de grâu, 5 cubule de cucuruzu, — 8 orgii de lemne, din care este a se încălzi și scôl'a — cuartiru cu gradina de semenatu.

Dela recurrenti se cere se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei — de cualificatiune si atestatu de conduita. —

Recursele adresate comitetului parochialu, se voru trimite la oficiulu parochialu in Finisiu per Gurahonez.

Iosasiu, 28 Noemvrie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, Nicolau Beldea, inspect. scolariu.

1—3.

La antaia escriere de concursu pe statiunea invetiatoresca dela scol'a gr. or. din *Zimbru* cu filialele *Brusturesci* si *Dulcele*, ne compariendu nici unu recurrentu, — cu acést'a se escrie de non concursu pe numit'a statiune invetiatoresca, cu terminulu de alegere pe *18 Decemvrie a. c. st. v.*

Salariulu anualu 157 fl. 50 cr., 5 cubule grâu, 5 cubule cucuruzu, 12 orgii de lemne din care este a-se încălzi și scôl'a, cuartiru cu gradina de semenatu.

Recurrentii au se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei — cualificatiune si atestatu de moralitate.

Recursele adresate comitetului parochialu se voru trimite la oficiulu parochialu in *Zimbru* — per Gurahonez.

Zimbru, 28 Noemvrie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, Nicolau Beldea, inspectoru scolariu.

1—3.

Concursu se escrie pentru ocuparea postului de capelanu pre langa nepotintiosulu parochu din *Rusova-Veche*, Vichentie Balea, Protopresbiteratulu Biserica-Alba, dieces'a Caransebesiului, conformu parintescii ordinatiuni consistoriale cu dno 10-lea Noemvrie nr. 830. bis.

Emolumentele suntu urmatóarele: a) a treia parte din sesia parochiala, pamentu bunu aratoriu; b) a treia parte din intra — si estravilanu; c) a treia parte din biru si stol'a indatinata dela 85 de case.

Doritorii de a ocupá acestu postu de capelanu au a-si tramite recursele instruate in intielesulu statut. org. bis. adresate comitetului parochialu catra Protop. Iosifu Popoviu in Jamu, avendu recurrentii a se presentá nainte de alegere in vre-o Dumineca séu serbatóre in s. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu. Alegerea va fi in *18. Decemvrie 1877.*

Rusova-Veche, 21. Noemvrie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine Iosifu Popoviciu, protopopu.

1—3.

Pe postulu invetiatorescu din comun'a *Comiatu* protopopiatulu si inspectoratulu Lipovei, se escrie concursu cu terminu pona la *18 Decemvre* candu va fi si alegerea.

Emolumintele suntu: 100 fl. 15 meti grâu, 15 meti cucuruzu, 6 orgii de lemne, 1 iugeru de livada, cortelu liberu cu gradina de legumi.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu invetiatorescu au a-si tramite recursele instruate in intielesulu stat. org. si adresate comitetului parochialu, la subscrisulu in Lipov'a si inainte de alegere au se se presinte in vre o dumineca in biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Comiatu 27. Noemvre 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, Cristoforu Giuchiciu, inspectoru de scóle

Concursu se escrie pentru intregirea parochiei din comun'a *Lapusnicelu* in protopresbiteratu Mehadiu in *siese septemani dela 1-a publicara.*

Emolumintele impreunate cu acést'a parochia una sesiune de 23 jugere pamentu aratoriu si fenugere se despagubescu dela erariu cu 43 fl. 86 suta fl. pentru biru si stola, afara de nunti si alte cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie au a-si trimite recursele lor — instruate in sensulu stat. organicu sate comitetului parochialu, catra administratorulu pescu in Mehadia.

Lapusnicelu in 9 Novembre 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, Stefanoviciu, administratoru

Conformu decisiunei V. Consistoriu alu Carans din 22. Septembrie cu Nr. 735. se deschide, pentru cea vacanta din comun'a *Rachitova* in Protopresbiteratu Oravitiei, Cottulu Carasiului, concursu cu terminu *18 Decembre a. c.*

Emolumintele suntu 32 jugere de pamentu sesiune, birulu dela 109 de case si stol'a indatinata.

Doritorii de ocupá acést'a parochie au a-si adresa recursele instruate in sensulu statutului organicu comitetulu parochialu din *Rachitova*, si ale trimite Doritoriu la cobu Popoviciu in Oravitia.

Rachitova in 8 Noemvrie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. Protopresbiteru tractnalu.

Concursu se escrie pentru ocuparea postului de parochiatiu in comun'a *Socolariu*, dieces'a Caransebesiului, presbiteratulu Bisericei-Albe, pana la *18-lea Decemvrie st. v.* in care di se va tienea si alegerea.

Emolumintele suntu urmatóarele: a) salariu anualminte 300 fl. V. A. b) 10 orgii de lemne care are a-se încălzi și scôl'a, c) 2 jugere de livada gradina de legumi si c) cuartiru liberu.

Doritorii de a recurge la acést'a statiune invetiatoresca au se-si instruedie recursele conformu stat. org. bis. sate comitetului parochialu din *Socolariu*, si trimite inspectorulu scolariu Iosifu Popoviciu in Jamu, pana la alegere.

Recurrentii au se se presente in persóna in v. Dumineca séu serbatóre pana la diu'a de alegere spre a aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Socolari 9 Noembre 1877. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: Iosifu Popoviciu, protopopu.

Conformu Ord. Ven. Consistoriu din 5 Noembre Nr. 2588. se deschide concursu pentru deplinirea postulu din *Petirsu* protop. Lipovii, cu terminulu de alegere *6 Decemvre st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: un'a sesiune pamentu aratoriu, intravilanu, biru parochialu dela 77 case si mesura de cucurudiu, stolele usuata.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si trimite recursele instruate in intielesulu statutului organicu sate comitetului parochialu, d. protopopu Ioanu Tiersiu in Lipova, avendu recurrentii a se presentá nainte de alegere in vre-o dumineca, séu serbatóre la s. Biserica, spre a aretá desteritatea in cantari, si tipicu.

Petirsu 9. Noemvre 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, Ioanu Tiersiu, protopopu

Redactoriu respundietoriu: *Vincențiu Mang*